

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002898

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОНЕУ від 08.09.2025 р. № 143

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маринов Дмитро Михайлович

2. Dmitro M. Marinov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 19-08-2025

Спеціальність за освітою: Фінанси, банківська справа та страхування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10366

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.73, 06.73.15.05

Тема дисертації:

1. Бюджетна безпека в умовах інституційних змін фінансової системи України.
2. Budgetary security in the context of institutional changes in the financial system of Ukraine.

Реферат:

1. У дослідженні поглиблено теоретико-методичні засади оцінювання бюджетної безпеки держави та розроблено науково-практичні рекомендації щодо зміцнення стану бюджетної безпеки держави в умовах інституційних змін фінансової системи України. В межах дослідження теоретико-методичних засад формування бюджетної безпеки обґрунтовано авторське трактування бюджетної безпеки держави як динамічного стану бюджетної системи, що забезпечує високий рівень платоспроможності державного та місцевих бюджетів, через систему збалансованості доходів і видатків, з метою оперативного реагування на внутрішні та зовнішні загрози, створення підґрунтя для ефективного фінансування публічних функцій, відповідно до суспільних інтересів і вимог соціально-економічного розвитку. Висвітлено та обґрунтовано періодизацію етапів інституційних змін фінансової системи, яка базується на систематизації наукових підходів до розуміння природи інституційних змін фінансової системи та їх впливу на формування бюджетної безпеки держави. Це дає змогу відображати послідовні трансформації під впливом внутрішніх реформ і зовнішніх викликів, що дозволяє структурувати еволюційний розвиток фінансової системи та

водночас слугує аналітичною основою для подальшого виокремлення станів бюджетної системи. Систематизовано теоретичні підходи до класифікації загроз бюджетній безпеці держави та запропоновано науково-методичний підхід до їх класифікації за ознакою «за характером інституційних змін». У межах підходу виокремлено чотири типи загроз: організаційно-структурного впливу, нормативно-правового впливу, адміністративно-управлінського впливу, загрози неформального впливу. Зазначена класифікація дає змогу враховувати інституційний контекст функціонування бюджетної системи та глибше визначати джерела та передумови виникнення загроз в умовах змін інституційного середовища. Для проведення діагностики стану бюджетної безпеки в умовах інституційних змін фінансової системи України, досліджено методичні підходи до оцінювання стану бюджетної безпеки держави. Обґрунтовано необхідність розширення фокусу оцінювання з виключно загальнодержавного рівня на субнаціональний, що зумовлено зростанням ролі регіональних бюджетів у забезпеченні фінансової стійкості країни. Запропоновано підхід, який дає можливість комплексного оцінювання бюджетної безпеки на рівні зведених бюджетів області. Здійснено ідентифікацію станів формування та напрямків використання бюджету держави в умовах інституційних змін фінансової системи, що стало підґрунтям для обґрунтування науково-практичного підходу до аналізу бюджетної системи через виявлення біфуркаційних зламів і виокремлення п'ять типових станів її функціонування, а саме: соціальний, інтеграційно-стабілізаційний, децентралізаційний, антикризовий та воєнно-мобілізаційний. Це дало змогу сформувати аналітичну базу для виявлення загроз бюджетній безпеці та подальшої розробки рекомендації щодо їх протидії. Проведено оцінювання стану бюджетної безпеки держави як на загальнодержавному, так і на рівні зведених бюджетів областей за чотирма індикаторами, що відображають рівень дефіциту, перерозподілу ВРП, бюджетної самостійності і капітальних видатків. Для узагальнення результатів застосовано таксономічний підхід, який дозволив кількісно оцінити регіональні відмінності у рівні бюджетної безпеки та виявити динамічну вразливість регіонів до зовнішніх впливів. Запропоновано науково-практичний підхід до прогнозування інтегрального показника бюджетної безпеки держави, який поєднує методи ARIMA-моделі та аналітичного вирівнювання. Застосування цих моделей дозволяє враховувати як трендові, так і короткострокові коливання, підвищуючи точність довгострокових оцінок, що забезпечує надійну аналітичну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері формування та реалізації бюджетної політики. Запропоновано напрями зміцнення бюджетної безпеки держави, що враховують вразливості, зумовлені змінами в інституційному середовищі та зовнішніми викликами. Виокремлено вісім ключових векторів впливу та за кожним запропоновано комплекс конкретних заходів, реалізація яких спрямована на підвищення спроможності бюджетної системи зберігати стійкість у нестабільному середовищі. Обґрунтовано науково-практичні рекомендації щодо протидії загрозам бюджетній безпеці держави, які ґрунтуються на реалізації превентивних заходів та передбачають послідовне здійснення оцінювання стану бюджетної системи, ідентифікацію внутрішніх і зовнішніх загроз, оцінювання рівня бюджетної безпеки за ключовими індикаторами та формування запобіжних заходів. Запропонований підхід дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози в умовах змінного інституційного середовища та підвищувати результативність заходів, спрямованих на посилення бюджетної безпеки держави.

2. The study deepens theoretical and methodological principles of assessing the state's budgetary security and develops scientific and practical recommendations for strengthening the state's budgetary security in the context of institutional changes in the financial system of Ukraine. Within the study of theoretical and methodological principles, the author's interpretation of the state's budgetary security as a dynamic state of the budget system is substantiated, which ensures a high level of solvency of state and local budgets through a system of balanced income and expenditure to promptly respond to internal and external threats, create a basis for effective financing of public functions in accordance with public interests and requirements of socio-economic development. The periodization of stages of institutional changes in the financial system is highlighted and substantiated, which is based on the systematization of scientific approaches to understanding the nature of institutional changes in the financial system and their impact on the formation of the state's budgetary security. This allows us to reflect successive transformations under the influence of internal reforms and external challenges, structure the

evolutionary development of the financial system and at the same time serves as an analytical basis for further isolation of states of the budget system. Theoretical approaches to classification of threats to the state's budgetary security are systematized and a scientific and methodological approach to their classification based on the characteristic "by nature of institutional changes" is proposed. Four types of threats are distinguished: organizational and structural influence, regulatory and legal influence, administrative and managerial influence, and threats of informal influence. This classification makes it possible to take into account the institutional context of the functioning of the budget system and to deeply determine sources and prerequisites for the emergence of threats in the context of changes in the institutional environment. To diagnose the state of budgetary security in the context of institutional changes in the financial system of Ukraine, methodological approaches to assessing the state of budgetary security are studied. The need to expand the focus of assessment from exclusively the national level to the subnational level is justified due to the growing role of regional budgets in the financial stability of the country. An approach is proposed that allows for a comprehensive assessment of budgetary security at the level of consolidated regional budgets. The states of formation and directions of use of state budget in the context of institutional changes in the financial system were identified, which became the basis for substantiating a scientific and practical approach to analyzing the budget system through the identification of bifurcation faults and the isolation of five typical states of its functioning. Making it possible to form an analytical basis for identifying threats to budgetary security and developing recommendations for countering them. The state's budgetary security was assessed at national and consolidated budget levels of the regions using four indicators reflecting the level of deficit, GRP redistribution, budgetary autonomy, and capital expenditures. A taxonomic approach was applied to quantitatively assess regional differences in the level of budgetary security and identify dynamic vulnerability of regions to external influences. A scientific and practical approach to forecasting the integral indicator of the state's budgetary security was proposed, combining methods of ARIMA model and analytical smoothing. Use of these models allows to take into account both trend and short-term fluctuations, increasing the accuracy of long-term estimates and provides a reliable analytical basis for making informed management decisions in the field of forming and implementing budgetary policy. Directions for strengthening the state's budgetary security are proposed, taking into account vulnerabilities caused by changes in institutional environment and external challenges. Eight key vectors of influence are identified and a set of specific measures is proposed for each, their implementation is aimed at increasing the ability of the budget system to maintain stability in an unstable environment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Маринов Д. М. Доходи місцевих бюджетів як інструмент забезпечення бюджетної безпеки на субнаціональному рівні в умовах фінансової децентралізації. Актуальні напрями статистичного аналізу економічного розвитку на макро- та мезорівнях : монографія / за ред. Ю. О. Ольвінської. Одеса: ОНЕУ, 2025. С. 214-246. (1,6 д.а.).
- 2. Коцюрубенко Г. М., Маринов Д. М. Аналіз стану місцевих бюджетів у процесі фінансової децентралізації в Україні. Приазовський економічний вісник. 2020. № 5 (22). С. 165-170. (0,6 д.а.).
- 3. Логвіновська С. І., Маринов Д. М. Інституційні зміни органів місцевого самоврядування у процесі фінансової децентралізації в Україні. Інфраструктура ринку. 2022. № 65/2022. С. 157-161. (0,53 д.а.).

- 4. Коцюрубенко Г. М., Логвіновська С. І., Маринов Д. М. Фінансова спроможність місцевих бюджетів як потенціал сталого розвитку та забезпечення добробуту населення територій. Причорноморські економічні студії. 2022. № 74. С. 194-202. (0,74 д.а.).
- 5. Маринов Д. М. Фінансова політика та її вплив на зміцнення бюджетної безпеки України. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. 2023. Том 34 (73) № 1. С. 74-78. (0,53 д.а.).
- 6. Маринов Д. М. Особливості формування загроз бюджетній безпеці в Україні у сучасних умовах. Держава та регіони. 2023. № 2 (128). С. 63-67. (0,62 д.а.).
- 7. Маринов Д. М. Доходи місцевих бюджетів у контексті формування бюджетної безпеки України. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Одеса, 21 жовтня 2021 р.). Одеса: ОНЕУ, 2021. С. 122-123. (0,11 д.а.).
- 8. Маринов Д. М. Інституційні зміни функціонування публічного управління в Україні. Публічне управління та адміністрування: конкурентні виклики сучасності : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. (м. Львів, 2 червня 2022 р.). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2022. С. 50. (0,08 д.а.).
- 9. Маринов Д. М. Інституційне забезпечення бюджетної безпеки України. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Одеса, 20 жовтня 2022 р.). Одеса: ОНЕУ, 2022. С. 127-128. (0,10 д.а.).
- 10. Маринов Д. М. Формування бюджетної безпеки як складової національної безпеки держави. Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації : матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 495-499. (0,18 д.а.).
- 11. Маринов Д. М. Бюджетна безпека органів місцевого самоврядування. Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 25 травня 2023 р.). Полтава: ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2023. С. 221-224. (0,19 д.а.).
- 12. Маринов Д. М. Забезпечення прозорості бюджетного процесу як фактор підвищення рівня бюджетної безпеки України. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Одеса, 18 жовтня 2024 р.). Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 267-268. (0,14 д.а.).
- 13. Маринов Д. М. Методологія таксономічного аналізу для комплексної оцінки бюджетної безпеки в умовах зовнішніх викликів. Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного (м. Одеса, 6 червня 2025 р.). Одеса: ОНЕУ, 2025. С. 86-88. (0,19 д.а.).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100158; 0121U100030; 0121U111515; 0222U003560;

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коцюрубенко Ганна Миколаївна

2. Hanna M. Kotsiurubenko

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горин Володимир Петрович

2. Volodymyr P. Horun

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6048-8330

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: GOK-2819-2022;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=-AyU2zoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чуркіна Ірина Євгенівна

2. Iryna Y. Churkina

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-3922-6648

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=RK-kf5MAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шикіна Наталія Анатоліївна

2. Natalya A. Shykina

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0120-6540

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=atDcaiQAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кир'язова Тетяна Олександрівна

2. Tetiana O. Kyriazova

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9416-0993

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=KEKTWZMAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Слатвінська Марина Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Слатвінська Марина Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сачук Юлія Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна